

# Arbejdsmiljø i dansk byggeri

## Indholdsfortegnelse

### Hvem er du? Hvilken funktion har du?

#### 5 Hvem er du? Hvilken funktion har du?

#### 6 Bygherre

7 Bygherrens ansvar  
for arbejdsmiljøet

12 Bygherrens opgaver og ansvar  
i forhold til byggeprojektets  
størrelse

#### 15 Koordinator

#### 17 Koordinator (P) opgaver

#### 20 Koordinator (B) opgaver

#### 22 Byggeledelse

#### 23 Projekterende og rådgiver

25 Den projekterendes opgaver  
29 Arbejdstilsynets kontrol af  
projektering

#### 30 Bygherrerådgiver

#### 31 Arbejdsgiver og virksomhedsleder

#### 33 Arbejdsgiver og entreprenør

#### 36 Arbejdsleder

37 Arbejdslederens opgaver

#### 39 Ansat (medarbejder)

40 Forskelligt arbejdsmiljø

#### 42 Arbejdsmiljøorganisationen

43 Arbejdsgiveren (ledelsen) og  
arbejdsmiljøet

46 Arbejdslederen og  
arbejdsmiljøet

47 Arbejdsmiljørepræsentant

#### 50 Forebyggelsesopgaver og -metoder

54 Leverandører og andres opgaver  
i arbejdsmiljøet

### Virksomhedens arbejdsmiljø

#### 55 Virksomhedens arbejdsmiljø

#### 57 Arbejdsmiljøorganisationen

59 Basismodellen  
61 Udearbejdspladser  
63 Kriterier for organisering  
66 Hjemmearbejde  
67 Aftalemodellen

#### 68 Arbejdsmiljøpolitik

69 Hvorfor en arbejdsmiljøpolitik  
70 Dansk byggeris arbejdsmiljø-  
politik

#### 71 Strategisk arbejdsmiljø

75 Metode til arbejdsmiljøstrategi  
77 Strategisk udvikling  
78 Årshjul

#### 79 Årlig drøftelse af arbejdsmiljøet

#### 81 Lederen og arbejdsmiljøet

#### 85 Arbejdsmiljøcertifikat

#### 86 Operationelt arbejdsmiljø

89 Arbejdsmiljøgruppen

#### 93 Risici og særligt farligt arbejde

94 Særligt farligt arbejde

#### 95 Risikovurdering

95 Hvad er en risiko?  
96 Risikovurdering ved fysiske  
forhold  
99 Nærved-ulykker  
102 Vinterforanstaltninger  
103 Sikker trafik og transport af varer  
103 Risici ved af- og pålæsninger

#### 104 Forebyggelsesprincipper

105 Generelle forebyggelses-  
principper

#### 107 Arbejdspladsvurdering (APV)

107 Arbejdspladsvurdering er en  
proces  
112 Online APV-værktøj

#### 113 Kontrol med arbejdsmiljøet

115 Runderinger  
116 Overvågning  
117 Krav til leverandører og  
fremmede håndværkere

### Bygge- og anlægsprocessens arbejdsmiljø

#### 119 Bygge- og anlægs- processens arbejdsmiljø

121 Arbejdsmiljøet i  
byggeprocessen

#### 126 Byggeprocessen og arbejdsmiljøet

#### 128 Byggepladsplanlægning

130 Koordinator (P) og  
projekteringen  
132 Overdragelse mellem  
koordinator (P) og (B)  
133 Journal  
136 Projekterings indflydelse  
på arbejdsmiljøet

#### 140 Plan for sikkerhed og sundhed

142 Forundersøgelser  
143 Indholdet i planen  
144 Byggepladstegninger  
146 Fællesområder  
148 Planens indhold i udbudsfasen  
149 Færdiggørelse af planen

#### 152 Arbejdsmiljøorganisationen

156 Hvem varetager arbejdsmiljøet

#### 157 Koordinator (B)

160 Koordinator (B) Udførelse af  
opgaverne  
162 Opstartsmøder  
166 Sikkerhedsmøder  
169 Sikkerhedsrunderinger

#### 170 Operationelt arbejdsmiljø på byggepladsen

171 Arbejdspladsvurdering  
175 Sikkerhedskultur  
178 Helhedsorienteret  
bygge- og anlægstilsyn  
179 Arbejdstilsynet på besøg

#### 180 Beredskabsplan

## Arbejds miljøtemaer

- 181 Arbejds miljøtemaer**
- 182 Arbejds miljø**  
182 Arbejds miljøloven  
183 Hvad er arbejds miljø  
187 Samarbejde om arbejds miljø
- 188 Hvad koster en arbejdsulykke**
- 189 Opgaver i forhold til arbejds miljøet**  
193 Opgaver i forhold til arbejds miljøorganisationen
- 195 Samarbejde om arbejds miljøet**
- 197 Metoder til samarbejde**  
199 Konstruktive møder  
202 Procesværktøjer til fremme af samarbejde  
204 Problembehandling  
206 Konflikter og konfliktløsning  
208 Forhandling
- 210 Påvirkninger til et bedre arbejds miljø**  
212 Holdninger  
214 Kampagner
- 215 Videndeling om arbejds miljø**  
217 Videndeling  
218 Kompetenceudvikling  
220 Oplæring, instruktion og tilsyn
- 221 Nye medarbejdere**  
225 Instruktion i arbejdets udførelse  
226 Skriftlige instruktioner
- 227 Lovpligtige uddannelser**  
227 Arbejds miljøuddannelsen  
229 Uddannelse af koordinatore  
230 Andre uddannelser
- 232 Fysisk arbejds miljø**  
232 Arbejdets udførelse
- 235 Nedslidende påvirkninger**  
236 Muskel- og skeletbesvær  
237 Tunge løft  
238 Støj  
239 Støv og nanomaterialer  
240 Skiltning
- 241 Kemiske stoffer og materialer**  
242 Arbejdsbrugsanvisninger  
244 Faremærkning
- 246 Brugsanvisninger**  
246 Brugsanvisninger for bygningselementer eller bygningsdele  
247 Maskinbrugsanvisninger og eftersyn
- 250 Psykosocialt arbejds miljø**  
253 Positive arbejds miljøfaktorer  
254 Trivsel  
255 Arbejdsglæde  
257 Social kapital
- 258 Psykosociale risici**  
258 Stress  
261 Vold, mobning og chikane  
264 Andre risikofaktorer  
265 Sundhed
- 266 Trivsel for særlige grupper**  
266 Unge under 18 år  
267 Gravide og ammende  
268 Natarbejde  
270 Det rummelige arbejdsmarked  
271 Udenlandske medarbejdere
- 274 Arbejdsskade**  
274 Arbejdsulykke  
275 Erhvervs sygdom  
277 Inden ulykken sker  
278 Hvad gør man, når ulykken sker  
279 Efter at ulykken er sket
- 281 Psykisk førstehjælp**  
284 Efterbehandling af ulykken  
285 Metode til at undersøge ulykker  
289 Anmeldelse af arbejdsskader
- 291 Sygefravær**  
292 Sygefraværssamtale
- 295 Arbejdsskadeerstatning**  
297 Hvornår dækker loven om arbejdsskadesikring

## Lovgivning, aftaler og eksterne aktører

- 299 Lovgivning, aftale og eksterne aktører**  
299 Retsregler og vejledninger  
300 Lov og aftaler om arbejds miljøet  
302 Arbejds miljølovens område  
303 Den danske model
- 304 Ansvar og straf**  
304 Hvad bliver man straffet for  
306 Skærpende omstændigheder  
306 Bøder  
309 Høring og aktindsigt
- 309 Hvem har hvilket ansvar**  
310 Virksomhedsansvar  
310 Personligt ansvar  
311 Tiltale  
313 Hvis arbejdsgiveren har gjort "alt"  
315 Skal man gribe ind  
317 Byggejura
- 320 Eksterne aktører**
- 321 Beskæftigelsesministeriet**
- 321 Arbejds miljørådet**
- 322 Arbejdstilsynet**  
322 Arbejdstilsynets tilsynsbesøg  
323 Tilsynsmetoder  
327 Arbejdstilsynets påbud og reaktioner  
330 Smiley  
331 Henvendelse til Arbejdstilsynet
- 334 Arbejds miljørådgivere**
- 335 Branchefællesskaberne for arbejds miljø**  
336 Branchefællesskabet for Bygge og Anlæg  
336 Byggeriets Arbejds miljøbus
- 337 Organisationer**  
337 Videntjeneste om arbejds miljø for bygherrer og rådgivere
- 338 Bygherreforeningen  
338 Danske Arkitektvirksomheder  
338 Foreningen af Rådgivende Ingeniører  
339 Lean Construction  
339 Værdiskabende Byggeproces (Værdibyg)  
339 Byggeriet Samfundsansvar
- 340 Det Nationale Forskningscenter for Arbejds miljø**  
340 Videncenter for Arbejds miljø
- 341 Arbejds medicinske klinikker**
- 341 Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring**
- 342 Arbejds miljøklagenævnet**  
342 Internationale organisationer
- 343 Det Europæiske Arbejds miljøagentur**

## Udvalgte arbejdsmiljøværktøjer

140 Plan for sikkerhed og sundhed  
133 Journal  
79 Årlig drøftelse af arbejdsmiljøet  
218 Kompetenceudvikling  
93 Risici og særligt farligt arbejde  
107 Arbejdspladsvurdering (APV)

## Informationer og adresser

### **344 Informationer og adresser**

344 Aktører og adresser  
345 Forkortelser  
346 Nyttige link  
348 Nyttige apps  
349 Stikord